

Imatge nocturna del nou Auditori - Palau de Congressos de Girona.

del riu Güell i crear una nova zona de pàrquing, però de moment està aturat a causa del seu cost. També queda pendent l'agencament de l'exterior de l'edifici. Pel que fa al seu finançament, es va acordar que els 12 milions que havia de costar es pagarien a terços entre

l'Ajuntament, l'Estat i la Generalitat i Diputació de Girona. El retard de dos anys en les obres i l'encariment del material van generar un sobrecost de 6 milions. L'Estat en va assumir 2, la Generalitat 1 i l'Ajuntament 3.

David Brugué

El vapor de la Burés d'Anglès, obert al públic

La tèxtil Burés d'Anglès conservava, en un estat immillorable, una màquina de vapor instal·lada l'any 1900. En tancar les portes la Burés l'any 2002, la maquinària i altres utilitatges van estar pendents de subhasta i la màquina de vapor també corria el greu perill d'anar a parar als ferros vells. Gràcies, però, a l'esforç dels treballadors, de l'Ajuntament d'Anglès i del Grup d'Estudis de la Vall d'Anglès, es va poder preservar de la destrucció.

La màquina de vapor està ubicada en un pavelló annex, però aïllat, a les naus fabrils pròpiament dites, amb accés independent, la qual cosa també explica que, tot i quedar en desús ja entrada la segona meitat del segle XX, aquell espai no es veïés afectat pels canvis introduïts en la producció.

Es tracta d'un element ben significatiu de la industrialització de les comarques gironines i, a

criteri dels experts, és el vapor de Catalunya més ben conservat dels trenta que hi ha catalogats i, a més a més, situat en el seu lloc original.

La màquina de vapor d'Anglès ha estat guardonada en la 14a convocatòria (2005) del Premi Bonaplata —que concedeix l'Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica i d'Arqueologia Industrial de Catalunya— en l'apartat de Restauració de Béns

Mobles. El jurat va atorgar per unanimitat aquest premi «en considerar que és una peça única quant a l'estat de conservació i que cal que es tingui present en el marc del patrimoni industrial. Així mateix, el jurat anima l'Ajuntament d'Anglès i el Grup d'Estudis de la Vall d'Anglès a continuar treballant en la línia de preservació del patrimoni industrial com a símbol d'identitat».

La presentació oficial d'aquesta màquina i el pavelló on està ubicada va fer-se el passat 13 de gener, coincidint amb la tradicional fira de Sant Antoni que anyalment celebra la població d'Anglès. Hi assistí el batlle d'Anglès i altres autoritats socials, acompanyats de representants del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya.

Finalment, doncs, aquest conjunt de pavelló i màquina de vapor són ja visitables per a tot el públic. Pot visitar-se per grups, avi-

sant prèviament l'Ajuntament d'Anglès. Com és fàcil d'entendre, no es pot pensar encara a tenir vigilant i guia permanents.

El visitant, en entrar al pavelló, trobarà una construcció industrial de 13x14 metres de planta en molt bon estat. Les quatre parets estan decorades amb una sèrie de dibuixos estucats i esgrafiats d'un cert regust modernista; conserven els colors originals. Aquestes llicències artístiques, que s'han trobat en altres sales de màquines de vapor, contrasten amb l'austeritat que dominava en la resta de les naus fabrils. El terra és de rajola fina.

Al bell mig de la sala, com una gran escultura —com diu Conxa Bayó, conservadora del Museu de la Ciència i de la Tècnica—, la màquina de vapor. Dominen els dos cilindres horitzontals, simètricament situats dins la sala, i al mig de tots dos el gran volant

La màquina de vapor de la tèxtil Burés, d'Anglès.

format per dues peces acoblades que, en girar, arrossegaven la gran corretja que —ja fora de la sala— transmetia la rotació a politges i embarrats de les diferents naus de la fàbrica.

La màquina va ser construïda —porta el número 542— per la Maquinista Terrestre y Marítima de Barcelona. És una màquina fixa tipus Compound de dos cilindres i amb sistema Corliss de control de la distribució del vapor. El vapor impulsa l'èmbol interior de cada cilindre en un moviment lineal alternatiu, moviment que es transforma en el rotatiu del volant mitjançant mecanisme de biela i manubri. Els altres elements, com el regulador de Watt, els manòmetres, els engruixadors... també estan en perfecte estat de conservació. La caldera, situada a la planta inferior, d'accés no fàcil per als visitants, caldrà sotmetre-la a un condicionament i neteja previs. L'esvelta xemeneia exterior completa el conjunt.

La preservació i l'alta qualitat del vapor d'Anglès certament que ha de motivar tots els entusiastes de l'arqueologia industrial. També cal esperar que aquest pas important d'obertura al públic sigui un primer esglau en la recuperació d'altres testimonis del procés d'industrialització de la Vall d'Anglès.

Pere Joan Sureda

Torroella de Montgrí o l'Empordà segons Gimeno

El MNAC ha retut homenatge a Francesc Gimeno amb l'exposició «Un artista maleït», primera mostra antològica que li dedica una institució pública del seu país. Tortosí de naixement i empordanès d'adopció, Gimeno va dedicar bona part de la seva obra a immortalitzar racons de la Costa Brava i Torroella de Montgrí.

El Museu Nacional d'Art de Catalunya ha exposat fins al 21 de maig d'enguany una mostra del pintor Francesc Gimeno (Tortosa, 1858 – Barcelona, 1927). És la primera vegada que es fa una exposició de caràcter antològic d'aquest artista, oblidat per tothom en vida i també després de la seva mort. Coetani de la generació modernista, Gimeno va viure absolutament al marge de modes i tendències, és a dir, no va anar a París com sí ho van fer Casas o Russinyol. Aquesta introspecció el va convertir en un pintor «maleït», rebutjat tant per la crítica com pel públic de la seva època.

En l'exposició s'han pogut veure obres que conserva el fons del MNAC conjuntament amb obres procedents del Museu del Prado, el Museu de Montserrat, la Fundació Francisco Godia i, sobretot, peces que provenen de col·leccions particulars. Moltes de les obres reunides en aquesta exposició s'han mostrat per primera vegada al públic.

de la Costa Brava, com ara Fornells de Begur, immortalitzada en obres com *El Paradís*. A Fornells, Gimeno pintava de sol a sol, i vivia en uns magatzems emprats per salar el peix. Durant aquest període, el millor segons els crítics, Gimeno també va retratar la vida quotidiana de la vila vella del Montgrí, amb

Francesc Gimeno: Autoretrat.

De l'obra de Gimeno són famosos els autoretrats i els paisatges, entre els quals destaquen els paratges de la Costa Brava i les vistes sobre els vells teulats de Torroella de Montgrí. La relació de Gimeno amb aquesta localitat empordanesa s'inicià el 1887, quan es va casar amb Caterina Massaguer, pubilla de la fonda del carrer Vermell (actualment carrer del Pintor Gimeno) on s'allotjava l'artista. El 1915 el matrimoni Gimeno i els seus 5 fills es van traslladar a Torroella de Montgrí, i començà així la fèrtil temporada pictòrica de racons

obres com *Teulades, Un poble empordanès* o *Dia de mercat a Torroella*.

Francesc Gimeno va ser retratat per Josep Pla a la sèrie *Homenots*, amb paraules que el defineixen com un «solitari absolut, un home situat totalment al marge. No tingué mai la preocupació del tema, ni del motiu, ni de l'estratègia de l'ofici. Tot per ell fou igualment pictòric [...] La realitat, la realitat entera, total. [...] Veient-lo pintar, l'any passat, a Fornells, semblava un posseït, un home en estat de deliri».

Natàlia Iglesias